

To: [redacted]@ gelderland.nl]
Cc: [redacted]@ gelderland.nl]; [redacted]@ gelderland.nl]; [redacted]
[redacted]@ gelderland.nl]
From: [redacted]
Sent: Wed 3/24/2021 8:50:21 AM
Subject: RE: stikstofgevoelige hexagonen
Received: Wed 3/24/2021 8:50:32 AM

Goedemorgen [redacted]

Ik heb gisteren een overleg met [redacted] en een paar van zijn collega's gehad over de leefgebieden. Boerennatuur Overijssel was daar ook bij.

Hieronder een korte impressie van het overleg. Het was constructief.

Centraal staat de vraag of gronden in agrarisch gebruik als stikstofgevoelig moeten worden aangemerkt.

De minister heeft gezegd dat gronden in regulier agrarisch gebruik niet stikstofgevoelig kunnen zijn.

Gedeputeerde Ten Bolscher zegt het logisch te vinden dat percelen in agrarisch gebruik niet als stikstofgevoelig worden aangemerkt; dit geldt ook voor gronden met agrarisch natuurbeheer.

Dat zijn bijna allemaal gronden die worden bemest. Voor weidevogelgebieden is dit zelfs gewenst. Dan zou het vreemd zijn als die worden aangemerkt als stikstofgevoelig. Vandaar de term 'niet logisch'.

Volgens deze lijn wil de provincie gaan werken.

Maar de provincie wil ook een juridisch houdbaar systeem. De zaak moet straks niet sneuvelen bij de rechter, zoals de PAS.

De juridische redenering is dat als bepaalde stikstofgevoelige vegetatie in de leefgebieden aanwezig is, deze moet worden beschermd. De bescherming vindt plaats via Aerius. Dan wordt er bij de natuurvergunning op getoetst.

Trek je de juridische redenering strak door, dan zou al deze vegetatie binnen het leefgebied in Aerius moeten worden opgenomen ongeacht het gebruik. Dat gaat te ver. Dat is ook in strijd met de uitspraak van de minister in de TK.

Maar hoe breng je deze 2 uitgangspunten met elkaar in evenwicht?

Als LTO (en ook Boerennatuur) vinden wij dat alle gronden die agrarisch in gebruik zijn niet als stikstofgevoelig moeten worden aangemerkt en hebben de provincie gevraagd dat zo goed mogelijk te onderbouwen. Dat kan wellicht door aan te geven dat de bescherming van deze vegetatie op een ander manier vorm krijgt, bijvoorbeeld door ANLB of andere vormen van beheer. Het hoeft niet per se via Aerius te gaan.

De provincie kon daar niet precies het antwoord op geven. Dat antwoord is wellicht ook niet te geven omdat dit vraagstuk bij de laatste release van Aerius aan de orde gekomen is; oktober 2020.

De provincie gaat de juridische kant nader uitzoeken.

De provincie gaat ook de kaarten met leefgebieden uitwerken. Voor de IJsseluitwaarden zoekt de provincie contact met Gelderland.

De provincie stemt af met BIJ12 en LNV.

De inventarisatie van de agrarische percelen is voor 1 mei klaar behalve voor de IJsseluitwaarden. Daar is meer tijd voor nodig.

1 mei moeten de kaarten beschikbaar zijn om te kunnen worden opgenomen in de update van Aerius. Die is voorzien in oktober. LNV is verantwoordelijk voor Aerius. De minister zal dus moeten kunnen instemmen met het voorstel vanuit de provincies.

Bij de inventarisatie horen ook veldbezoeken.

Over ongeveer 3 weken hebben we een vervolgoverleg. Dan krijgen we ook inzage in de concept kaarten.

Dan gaan we het ook hebben over het proces en de (non) transparantie daarvan. De kaarten kennen geen inspraakprocedure omdat het om een actualisatie gaat. Maar de kaarten hebben wel consequenties voor boeren. Dat gaan we volgende keer bespreken.

Als het goed is, zal [redacted] of een collega van hem wel contact met jou en/of [redacted] zoeken.

Tot zover.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Adviseur

Werkdagen: [redacted]

t: [redacted]
m: [redacted]
w: www.ltonoord.nl

Achter de boer en tuinder.
Voor ons allemaal.

Van: [redacted]@ gelderland.nl>

Verzonden: vrijdag 19 maart 2021 11:38

Aan: [redacted]@ltonoord.nl>

0000000132

CC: [redacted]@ gelderland.nl>; [redacted]@ gelderland.nl>; [redacted]
[redacted]@ gelderland.nl>

Onderwerp: RE: stikstofgevoelige hexagonen

Beste [redacted]
De kartering van de Natura 2000 gebieden blijft de gemoederen bezig houden. Interprovinciaal wordt op dit moment inderdaad, zoals Overijssel ook aangeeft, gewerkt aan een oplossing om de kaarten zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij de situatie in het veld. De concrete invulling daarvan kan natuurlijk per geval en per gebied verschillen en vergt nauwkeurig onderzoek. Voorkomen moet immers worden dat percelen van de kaarten worden verwijderd, waar wel te beschermen natuur aanwezig is. Wij zijn daar op dit moment druk mee bezig. Een overleg hierover is nog niet voorzien, maar wij zullen contact zoeken met Overijssel om tot de juiste afstemming te komen over de (interprovinciale) oplossing, uiteraard ook omdat wij voortouwnemer voor de Rijntakken zijn, die Overijssel ook raakt. Ik voeg daarom mijn collega [redacted] in cc bij, zij is nauw betrokken bij de uitwerking van de oplossing. Voor nu kan ik er inhoudelijk niet meer over melden, maar laten we elkaar op de hoogte houden van verdere vragen en ontwikkelingen.
Met vriendelijke groet,

[redacted]
026 [redacted] | [redacted]@ gelderland.nl | www.gelderland.nl
programma Natuur van de provincie Gelderland | advocaat

werkdagen: [redacted]
≡ provincie
Gelderland

Van: [redacted]@ ltonoord.nl>

Verzonden: donderdag 18 maart 2021 10:42

Aan: [redacted]@ gelderland.nl>

CC: [redacted]@ gelderland.nl>; [redacted]@ gelderland.nl>

Onderwerp: RE: stikstofgevoelige hexagonen

Beste [redacted]
Gedeputeerde Ten Bolscher heeft vragen van Provinciale Staten beantwoord over de leefgebieden. Hij heeft het volgende gezegd (Mail die alle deelnemers aan het Overijssels webinar van de provincie hebben ontvangen):
Ten Bolscher: "Toetsing op agrarische percelen in AERIUS moet logisch zijn".
In de laatste Statenvergadering van 3 maart heeft gedeputeerde Ten Bolscher aangegeven wat zijn inzet is voor de zorgen over de stikstofgevoelige leefgebieden in Overijssel. Hierbij informeren wij u over de inzet die Overijssel heeft om tot een oplossing te komen samen met andere provincies en het Rijk.
"Het is voor het herstel van de natuur noodzakelijk dat er goede vergunningverlening plaats vindt voor activiteiten die een negatief effect kunnen hebben op de natuur. Wij geven die vergunning af waarbij de juridische houdbaarheid voor ondernemers van groot belang is. Voor het afgeven van juridisch houdbare vergunningen en bescherming van natuur is en blijft het noodzakelijk om goede leefgebieden kaarten te ontwikkelen. Die kaarten moeten logisch en goed uitlegbaar zijn.
Het is niet logisch dat in AERIUS getoetst wordt op reguliere agrarische percelen en percelen die volledig worden bemest. Dit geldt ook voor percelen waarop agrarische natuurbeheer wordt uitgeoefend. Agrarisch natuurbeheer is van groot belang voor onze gezamenlijke opgave. Onze inzet is om de toetsing in AERIUS voor deze reguliere- en agrarische natuurbeheerpercelen in de eerst volgende actualisatie van AERIUS aan te passen, zonder dat dit ten koste gaat van de houdbaarheid van vergunningen en de kwaliteit van onze Natura 2000-gebieden."
Ik heb samen met een vertegenwoordiger van Boerennatuur Overijssel volgende week een overleg met de provincie. Dan krijgen we uitleg hoe de provincie deze uitspraak van Ten Bolscher concreet gaat uitvoeren. Hoe worden de kaarten met de leefgebieden aangepast.
Daar ben ik heel blij mee. Want de uitspraak van Ten Bolscher komt tegemoet aan onze wens om landbouwgrond niet langer aan te merken als stikstofgevoelig.
Heeft de provincie Gelderland ook zo'n overleg in de planning? Ik zou dat wel op prijs stellen. Ik zou in ieder geval graag willen weten hoe de provincie Gelderland dit gaat doen.
De provincie is voortouwnemer voor de Rijntakken. Dat betekent dat zij dat ook is voor de uiterwaarden langs de IJssel die in Overijssel liggen. Ik heb van een lid van ons die daar zijn bedrijf heeft, hierover vragen gekregen.
Ik hoor graag van je.
Met vriendelijke groet,

[redacted]
Adviseur

Werkdagen: [redacted]

t: [redacted]
m: [redacted]
w: www.ltonoord.nl

Van: [redacted]

Verzonden: maandag 15 februari 2021 16:00

Aan: [redacted]@gelderland.nl>

CC: [redacted]@gelderland.nl>

Onderwerp: RE: stikstofgevoelige hexagonen

Beste [redacted]

Dank voor jouw uitgebreide mail.

Ik ben met name benieuwd naar de 2 interprovinciale acties die in overleg met LNV worden uitgevoerd.

Als er op dit punt ontwikkelingen zijn, dan zou ik hierover graag worden geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Adviseur

Werkdagen: [redacted]

t: [redacted]

m: [redacted]

w: www.ltonoord.nl

Van: [redacted]@gelderland.nl>

Verzonden: vrijdag 12 februari 2021 16:53

Aan: [redacted]@ltonoord.nl>

CC: [redacted]@gelderland.nl>

Onderwerp: RE: stikstofgevoelige hexagonen

Beste [redacted]

Goed te lezen dat het webinar duidelijkheid heeft gebracht. Dat niet iedereen tevreden is over de uitleg was te verwachten, maar dat verandert niets aan de uitleg.

Op de vragen die je stelt kan ik nog wat verdere uitleg geven, zowel op de inhoud als op het proces. Dat laatste komt mogelijk toch iets tegemoet aan de zorgen en wensen van de sector.

De zorgen zijn namelijk ook opgemerkt in de Tweede Kamer. In het Tweede Kamerdebat over de stikstofwet zijn vragen gesteld naar aanleiding van berichten dat ook gronden die in agrarisch gebruik zijn als stikstofgevoelige habitat op de habitatkaarten in AERIUS zijn opgenomen. Hierbij gaat het deels om percelen waar een contract agrarisch natuurbeheer op is afgesloten, wat aanleiding gaf voor het beeld dat agrarische collectieven benadeeld zouden worden voor hun inzet. In het debat deed de minister hierop de uitspraak dat reguliere landbouwgrond niet als stikstofgevoelige habitat kan worden aangemerkt. De Tweede Kamer nam tevens een motie aan die de minister oproept te onderzoeken of grondeigenaren vooraf actief op de hoogte gesteld kunnen worden van het voornemen om grond als stikstofgevoelig op de kaart te zetten.

Beide acties worden interprovinciaal en in overleg met LNV opgepakt, waarbij nu in eerste instantie wordt nagegaan in hoeverre percelen in regulier agrarisch gebruik ten onrechte op de kaart zijn geplaatst en hoe dit kan worden bijgesteld.

De aanwijzing van gebieden en de weergave op kaarten gaat als volgt.

Een Natura 2000-gebied wordt aangewezen door het Rijk (nu de Minister van LNV) en in dat aanwijzingsbesluit staat beschreven welke vegetaties en planten- en diersoorten daar voorkomen (leefgebieden en habitats) en dus beschermd moeten worden (artikel 2.1 van de Wet natuurbescherming).

Die bescherming is gebaseerd op de situatie van de datum aanwijzing (op basis van de toepassing van de Vogel- en Habitatrichtlijn) – wat er op dat moment aanwezig was, moet op z'n minst behouden blijven en in sommige gevallen ook uitgebreid worden.

In het aanwijzingsbesluit worden daarvoor instandhoudingsdoelstellingen opgenomen. Om aan dat besluit invulling te geven, is het nodig om te weten welke vegetatie en welke plant- of diersoort zich waar bevindt, zodat de bescherming (ook door middel van vergunningverlening) daarop afgestemd kan worden.

De habitattypen en (overige) stikstofgevoelige leefgebiedtypen, die op grond van het aanwijzingsbesluit zijn beschermd, worden weergegeven op een habitatkaart.

Een habitatype is een binnen Natura 2000 gedefinieerd en beschermd type begroeiing (vegetatie). Een leefgebiedtype is een type begroeiing dat stikstofgevoelig leefgebied is voor 1 of meer in het kader van Natura 2000 beschermde soorten.

Een habitatkaart maakt zichtbaar waar die habitattypen en leefgebiedtypen zich concreet bevinden - en waar niet.

Dat gebeurt op een objectieve, wetenschappelijk-technische manier. Het is dus geen juridische of beleidsmatige beslissing, maar een weergave van de feitelijke situatie. De openbaarmaking van habitatkaarten kent dan ook geen aanwijzingsprocedure.

Overal waar een reeds aangewezen habitat voorkomt, is dat al beschermd via het aanwijzingsbesluit, met bijbehorende inspraak- en beroepsprocedure.

Uiteraard kan iedereen het bevoegde gezag wijzen op mogelijke fouten op een habitatkaart. Dat is in elk geval mogelijk bij de verlening van vergunningen op basis van de Wet natuurbescherming, waar deze kaarten worden gebruikt voor de toetsing van activiteiten.

Tegen verleende (of geweigerde) vergunningen staat altijd rechtsbescherming open (bezwaar en beroep), waarin de kaarten en het gebruik daarvan ter discussie gesteld kunnen worden.

De habitatkaart die in AERIUS wordt gebruikt, is samengesteld op basis van alle habitatkaarten van afzonderlijke Natura 2000 gebieden. Bij het opstellen van de habitatkaarten maken de bevoegde gezagen gebruik van informatie van onafhankelijke ecologische bureaus, met name voor vegetatiekarteringen. De opdrachten voor de karteringen worden vaak verleend door de terreinbeherende organisaties en andere eigenaren van natuurterreinen, die subsidie krijgen voor beheer en monitoring (waar ook kartering onder valt).

De vertaling en bewerking van vegetatiekarteringen naar habitatkaarten vindt plaats in opdracht van de bevoegde gezagen zelf, die ook altijd verantwoordelijk zijn voor de controle op juistheid van de habitatkaarten. Daarnaast vindt nog een onafhankelijke, grondige validatie van habitattypenkaarten plaats door experts, in opdracht van de gezamenlijke bevoegde gezagen en vindt ook nog een onafhankelijk, interbestuurlijk validatieproces plaats, waarbij een aantal experts op het vlak van habitatypekartering de kaarten nauwgezet beoordelen en suggesties doen voor correcties waar dat nodig is. Voor de verwerking daarvan zijn de genoemde bestuursorganen verantwoordelijk. Zie voor de informatie over de wijze van totstandkoming ook:

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/monitoring-en-natuurinformatie/leefgebiedkaarten-natura-2000-en/>.

De openbaarmaking van de kaart betreft geen nieuwe aanwijzing, omdat het gaat om een verduidelijking - op basis van objectieve gegevens - van het voorkomen van waarden die op, grond van de reeds vastgestelde aanwijzingsbesluiten, in beginsel overal in de Natura 2000-gebieden zijn beschermd.

Het kan wel zo zijn dat bij het verbeteren of actualiseren van een habitatkaart blijkt dat meer oppervlakte van een stikstofgevoelig habitat aanwezig is dan eerst werd gedacht. Daarop moet dan wel worden getoetst via AERIUS (en het telt mee voor de doelstelling uit de Wet stikstofreductie en natuurverbetering, die nu bij de Eerste Kamer ligt, en voor de rapportageverplichting richting Europa).

In AERIUS wordt per locatie berekend of er sprake is van stikstofoverbelasting, door de depositie van een activiteit op hexagonniveau te vergelijken met de op hexagonniveau geldende kritische depositiewaarde (KDW - de grens waarboven niet meer kan worden uitgesloten dat extra stikstofdepositie schade toebrengt) van het daar voorkomende habitatype. Die KDW is gebaseerd op een habitatkaart van het bevoegd gezag.

Het toevoegen en verwijderen speelt zich dus af in het kader van een nadere invulling van een algemene bescherming, die leidt tot een betere en concretere toepassing van de Wet natuurbescherming in het kader van vergunningverlening en in zoverre ook in het voordeel van belanghebbenden kan werken.

Is die verbijzondering er niet, dan geldt de algemene bescherming voor het meest kwetsbare type (en kan er dus veel minder). Zie voor deze en meer informatie ook onze website <https://www.gelderland.nl/stikstof/veelgestelde-vragen>.

Vergelijkbare vragen zijn eerder ook door Provinciale Statenleden gesteld. Deze vragen en de antwoorden daarop zijn te hier te vinden: <https://gelderland.stateninformatie.nl/modules/1/ingekomen%20stukken/634866>.

Als provincie hebben wij er, als bevoegd gezag, belang bij dat wij kunnen toetsen op accurate en actuele gegevens. Dat komt de natuur en de maatschappij ten goede.

Als er gegronde aanleiding is dat bestaande procedures onder de loep genomen moeten worden, dan volgen wij dat uiteraard vanuit onze eigen rol.

Dat vergt altijd afstemming met het Rijk en de andere provincies, omdat het landelijk werkende regels betreffen.

Ik hoop dat ik met bovenstaande uitgebreide toelichting antwoord heb kunnen geven op je vragen.

Vriendelijke groet,

026 [redacted] @gelderland.nl | www.gelderland.nl
[redacted] programma Natuur van de provincie Gelderland | advocaat
werkdagen: [redacted]

0000000135

Van: [redacted] <[\[redacted\]@ltonoord.nl](mailto:[redacted]@ltonoord.nl)>

Verzonden: woensdag 3 februari 2021 14:05

Aan: [redacted] <[\[redacted\]@ gelderland.nl](mailto:[redacted]@ gelderland.nl)>

CC: [redacted] <[\[redacted\]@ gelderland.nl](mailto:[redacted]@ gelderland.nl)>

Onderwerp: stikstofgevoelige hexagonen

Beste [redacted]

Jij hebt samen met BIJ12 op het webinar in december over de stikstofgevoelige natuur een toelichting gegeven.

Dat heeft de deelnemers meer duidelijkheid verschaft maar de onvrede bij onze achterban blijft onverminderd groot.

Het ontbreken van transparantie en het feit dat agrarische gronden als stikstofgevoelig kunnen worden aangemerkt werkt contraproductief op het agrarisch natuurbeheer; daarnaast legt het ook een hypotheek op het draagvlak voor de uitvoering van de GMS.

Wij willen ons ervoor inzetten dat de procedure van aanwijzing van gronden als stikstofgevoelig wordt gewijzigd. En dan met name op de 2 punten die ik hiervoor noem.

Ik heb begrepen dat de aanwijzing van leefgebieden gebaseerd is op een landelijke systematiek.

Zou jij mij kunnen helpen aan het besluit, richtlijn, circulaire (of wat het ook maar is) op basis waarvan de aanwijzing van de leefgebieden van soorten tot stand komt? Zou je ook kunnen aangeven welke instantie het bevoegd gezag is? Dus wie gaat/gaan hierover?

En we hopen natuurlijk dat de provincie ons pleidooi zou willen ondersteunen.

Graag hoor ik van je.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Adviseur

Werkdagen: [redacted]

t: [redacted]
m: [redacted]
w: www.ltonoord.nl

Achter de boer en tuinder.
Voor ons allemaal.